

زندگی ایران جامه‌ها

تلنگر

نقش رستم از درون می‌میرد

بارندگی‌های اخیر سبب بروز مشکلاتی در نقش رستم در استان فارس هم شده. از آنجا که احتمالاً بر اثر نشست زمین، نقش رستم از درون دچار آسیب و ترک شده باشد، نفوذ آب به درون این ترک‌ها نگران‌کننده است؛ مساله‌ای که محمدحسن طالبیان، معاون میراث فرهنگی سازمان میراث فرهنگی کشور حدود یک هفته پیش و در پی شدت گرفتن بارش باران در استان‌های مختلف کشور و جاری شدن سیل در تعدادی از استان‌ها به نوعی به آن اشاره کرد و گفت: ترک‌های نقش رستم در حال باز شدن و وضعیت، بحرانی است.

حالا کامیار عبدی، مشاور عالی فعالیت‌های پژوهشی و بین‌المللی پایگاه جهانی تخت جمشید می‌گوید: با توجه به وقوع سیل و بارندگی‌های اخیر اتفاق قابل ذکری در ترک‌های بیرونی نقش رستم نیفتاده؛ اما قطعاً اتفاقاتی در درون کوه در حال وقوع است که در ظاهر نمودار نشده. از یک سو با نشست زمین در منطقه روبه‌رو هستیم که این امر سبب می‌شود آسیب‌ها و تخریب‌هایی در درون کوه اتفاق بیفتد که هنوز در ظاهر بروز نکرده. همه اینها درحالی است که آب باران در این ترک‌ها نفوذ می‌کند و ممکن است اتفاقات درونی را سرعت بخشد. این عضو هیات علمی دانشگاه شیراز تصریح کرد: بررسی این امور بسیار پیچیده است و زمانبر خواهد بود. از دیگر سو نتایج باید در شورای فنی مطرح، سپس بعد از تأیید در انتظار تأمین بودجه باشد. در واقع می‌توان گفت مشکلات اداری یکی از چالش‌های نقش رستم به حساب می‌آید. با این همه نیاز است هرچه سریع‌تر جلوی تخریب هرچه بیشتر نقش رستم گرفته شود.

عبدی درعین حال یادآور می‌شود مشکل ترک‌های موجود در نقش رستم همیشه وجود داشته و همواره با موضوع فرسایش آثار روبه‌رو بوده‌ایم. از همین رو مدتی است به صورت پراکنده کارهایی برای جلوگیری از این فرسایش انجام می‌دهیم./ایلنا

نمایی از پل «پلدختر» در ۱۳ فروردین ۹۸ یک‌روز پس از طغیان کشکان و سیلاب لرستان

عکس:

عطا حسن پور

نهاد‌های عمومی و مردمی زیادی این روزها مشغول خدمت‌رسانی به هموطنان سیل‌زده‌مان هستند که از جمله آنها آستان قدس رضوی است. مدیر نمایندگی آستان قدس رضوی در استان مازندران در همین راستا از توزیع بیش از ۴۰۰۰ سبد کالا و همچنین غذای گرم و نان و کنسرو در بین سیل‌زدگان این استان خبر داد و

مشارکت گسترده آستان قدس رضوی برای خدمت‌رسانی به سیل‌زدگان

گفت: ساخت منازل محرومین که از سیل اخیر مازندران آسیب دیدند هم در دستور کار قرار دارد.

محمداسماعیل امامزاده در گفت‌وگو با جام‌جم افزود: میزان مشارکت نمایندگی آستان قدس در مازندران برای ساخت منازل محرومین به زودی مشخص می‌شود.

سیلاب اخیر در لرستان آسیب‌هایی به پل افسانه‌ای پلدختر وارد کرده است

پلدختر، پل ندارد

پل باستانی پلدختر برای بیش از ۲۰۰۰ سال، از زمان اشکانیان تا به امروز هنوز استوار، پایه در بستر کشکان دارد؛ ستبر و مقاوم مثل دودواره صخره‌ای که در شرق و غربش قد کشیده‌اند. آتقدر زیبا و باشکوه و مقاوم بود که مردم نام شهرستان را هم به نام او زدند؛ پلدختر؛ «بنایی که آن را به خدای خود، خدای مهر سپردند تا از بلا یای طبیعی، از سیل و زلزله در امان بماند و ماند، برای بیش از هزار سال و چندین و چند قرن.

پایه‌هایش ریشه در دل زمین دارد و یک‌تاق در شرق و سه‌تاق در غرب رود، پرچم حیاتش را بالا نگه داشته. سیلاب فروردین ۹۸ اما مثل هیچ سیلابی نبود، آنچنان سهمگین و خروشان و پر قدرت از راه رسید که گویی قصد به باد دادن دودمان هویت باستانی پلدختر را داشت. پایه‌های پلدختر که لرزید، دل‌ها هم تکان خورد و چشم‌ها نگران شد که مبدا پلدختر بدون دختر شود؛ بدون پل. سیلابی که به شهر و مردمانش رحم نکرده و خانه و زندگی‌شان را با خود شست و برد چطور می‌تواند به هویت شهر رحمی کند. مردم اما آنچنان درگیر گرفتاری خود و زندگی از دست رفته‌شان هستند، که از هر کدامشان سراغ پلشان را گرفتیم، از حال آن بی‌خبر بودند و حق هم داشتند. یک نفر اما در این میان هم نگران بود و هم چشمش به دنبال دختر زیبای پل‌های شهر، عطا حسن پور که هم باستان‌شناس است و هم پژوهشگر پل‌های باستانی و تاریخی لرستان و کتابی هم در همین زمینه در دست چاپ دارد.

در میان افسانه‌ها و قصه‌ها و روایات تاریخی ضد و نقیضی که از حیات پل پلدختر شنیدیم، روایت حسن پور اما به نظر واقعی و جامع‌ترین حکایت بود، او قصه پل‌های استانش را حفظ بود و خوب روایت می‌کرد: «عموما کلمه دختر در زمان اشکانیان و در آیین مترائیسر بم نام بناها اطلاق

می‌شد. مثل بناهایی متعددی که پسوند دختر دارند؛ مثل پل پلدختر لرستان، پل پلدختر میانه و پل سیه پل(کرو دت) به معنای پسر و دختر در کوهدشت و قلعه دختر فیروزآباد فارس و قلعه دخترهای الیگودرز و کرمانشاه و ایلام و خراسان.

اشکانیان پسوند دختر را بر نام بناها و پل‌هایشان می‌گذاشتند تا باعث ماندگاری و حفاظت بیشتر آنها باشد و در پناه خدای مهر قرار گیرند.» حسن پور می‌گوید: پل پلدختر درواقع یک مجموعه سه رشته‌ای از دروازه‌هاست که در زمان اشکانیان ساخته شده و در دوره ساسانی و اسلامی به تدریج گسترش یافته و به یک پل واحد تبدیل شده است. این پل در طول تاریخ بارها تخریب و بازسازی شده و در دوره‌های مختلف به ترمیم و تعمیرات دست خورده است. در دوره‌های اخیر نیز به دلیل سیلاب‌ها و فرسایش‌ها، بخش‌هایی از پل تخریب شده و نیاز به بازسازی دارد.

پل پلدختر یکی از شاهکارهای مهندسی و معماری ایران باستان است. این پل در طول تاریخ بارها تخریب و بازسازی شده و در دوره‌های مختلف به ترمیم و تعمیرات دست خورده است. در دوره‌های اخیر نیز به دلیل سیلاب‌ها و فرسایش‌ها، بخش‌هایی از پل تخریب شده و نیاز به بازسازی دارد. پل پلدختر یکی از شاهکارهای مهندسی و معماری ایران باستان است. این پل در طول تاریخ بارها تخریب و بازسازی شده و در دوره‌های مختلف به ترمیم و تعمیرات دست خورده است. در دوره‌های اخیر نیز به دلیل سیلاب‌ها و فرسایش‌ها، بخش‌هایی از پل تخریب شده و نیاز به بازسازی دارد.

پل پلدختر یکی از شاهکارهای مهندسی و معماری ایران باستان است. این پل در طول تاریخ بارها تخریب و بازسازی شده و در دوره‌های مختلف به ترمیم و تعمیرات دست خورده است. در دوره‌های اخیر نیز به دلیل سیلاب‌ها و فرسایش‌ها، بخش‌هایی از پل تخریب شده و نیاز به بازسازی دارد. پل پلدختر یکی از شاهکارهای مهندسی و معماری ایران باستان است. این پل در طول تاریخ بارها تخریب و بازسازی شده و در دوره‌های مختلف به ترمیم و تعمیرات دست خورده است. در دوره‌های اخیر نیز به دلیل سیلاب‌ها و فرسایش‌ها، بخش‌هایی از پل تخریب شده و نیاز به بازسازی دارد.

پل پلدختر یکی از شاهکارهای مهندسی و معماری ایران باستان است. این پل در طول تاریخ بارها تخریب و بازسازی شده و در دوره‌های مختلف به ترمیم و تعمیرات دست خورده است. در دوره‌های اخیر نیز به دلیل سیلاب‌ها و فرسایش‌ها، بخش‌هایی از پل تخریب شده و نیاز به بازسازی دارد. پل پلدختر یکی از شاهکارهای مهندسی و معماری ایران باستان است. این پل در طول تاریخ بارها تخریب و بازسازی شده و در دوره‌های مختلف به ترمیم و تعمیرات دست خورده است. در دوره‌های اخیر نیز به دلیل سیلاب‌ها و فرسایش‌ها، بخش‌هایی از پل تخریب شده و نیاز به بازسازی دارد.

پل‌هاست. به این معنا که ابتدا در زمان اشکانیان و پیش از ۲۰۰۰ سال پیش، پلی با عنوان پلدختر ساخته می‌شود که در زمان ساسانیان تصمیم به مرمت و بازسازی پل گرفته می‌شود، اما معماران آن زمان پس از مطالعات دقیق تشخیص می‌دهند که جای مقاوم سازی پل پیشین، همان پل را با همان سبک و معماری در فاصله چندمتری از پل اول بنا کنند. پل دوم هزار سال عمر می‌کند و پس از پیرو قزوت و فرسوده شدن در گذر زمان و سیلاب‌ها، پس از اسلام و در قرن چهارم هجری، مورد مرمت و بازسازی قرار می‌گیرد، اما باز به مصلحت معماران و کارشناسان فن و به منظور ماندگاری بیشتر، طاق‌ها بر روی پایه‌های قبلی قرار نمی‌گیرد و در چند متری پایه‌های قبلی، سازه‌ای زیبا، باشکوه و مقاوم به همان شمالیل پل قبل روی کشکان جان می‌گیرد و قد علم می‌کند. این سه پل در یک محوطه و در فاصله‌ای نزدیک در حدود ۵۰ متر بنا شده‌اند.

آن‌طور که این باستان‌شناس به ما می‌گوید پلی که امروز به نام پل پلدختر معروف است و شهر پلدختر به داشتنش می‌نازد، همین پل سوم است که امروز یک طاق در سمت شرقی رود و سه طاق در سمت غربی کشکان دارد و پایه‌هایش هنوز در بستر رود مقاوم از زیر آب قدربرافراشته‌اند. این پل با نام پل پلدختر دوران ساسانی - اسلامی معروف است و نگرانی از زابت هجمه سیلاب اخیر برای حیات و ممت همین پل است. از ۲۰ سال قبلی هم پایه‌هایی در رود قابل مشاهده است.

توسعه پایدار مبنای پل‌سازی نیاکان ما لرستان صد پل تاریخی ثبت ملی

حال دخترمان خوش نیست

درخصوص میزان خسارت‌های وارد شده به پل تاریخی پلدختر با زهرا بهاروند، معاون میراث اداره میراث فرهنگی استان لرستان گفت‌وگویی کوتاهی داشتیم. بهاروند که به همراه محمدحسن طالبیان چندی پیش بازدیدی از این پل و سایر پل‌های تاریخی لرستان داشت، در این خصوص به جام‌جم گفت: پل پلدختر از زمان طغیان رود تاکنون زیر آب بوده و گرچه کامل تخریب نشده، اما طبیعتاً پایه‌های آن دچار آبرستگی شده، ملات‌هایش از بین رفته و آسیب دیده و نیاز به استحکام بخشی دارد.

بهاروند با اشاره به این‌که مقاومت پایه‌های پل کم شده و احتمال تخریب کامل هست، افزود: فعلاً به دلیل بالا بودن سطح آب رودخانه، امکان رصد و مشاهده کامل میزان تخریب و همچنین مرمت و مقاوم‌سازی این پایه‌ها وجود ندارد، ضمن این‌که شرایط جاده‌ای برای دسترسی به پل هم فعلاً مناسب نیست، اما فعلاً تا حدودی برآورد هزینه کردیم و درخواست اعتبار دادیم تا بعد از فروکش کردن آب، مرمت و استحکام بخشی آن را شروع کنیم. معاون میراث فرهنگی کشور هم که از نزدیک از این پل و سایر پل‌های تاریخی لرستان بازدید کرد قول مساعد برای مرمت آنها را به ما داده است.

بازدید نماینده ویژه یونسکو از سازه‌های آبی شوستر

رصد دقیق سازه‌ها توسط سازمان میراث فرهنگی

سازه‌های آبی تاریخی شوشتتر به لحاظ اهمیت بسیار زیادی که دارد مورد توجه جدی سازمان میراث فرهنگی هم هست و از همان آغاز مورد رصد و پایش این سازمان بود. محمدحسن طالبیان، معاون میراث فرهنگی کشور درهمین زمینه و با اشاره به بررسی‌های این معاونت و انجام اقدامات پیشگیرانه، کنترل و مدیریت مجموعه میراث جهانی که موجب جلوگیری از تخریب آثار شده، بر لزوم ادامه روند استحکام بخشی و مرمت آنها تأکید کرد. طالبیان گفت: یکی از مناطقی که در سیلاب‌های اخیر بسیار مورد توجه بوده، میراث جهانی شوشتراست و باید هرچه زودتر نسبت به پاکسازی و لایروبی آورده‌های سیلابی اقدام شود و پس از فروکش کردن سطح رودخانه، بررسی‌های دقیق روی این میراث جهانی صورت پذیرد تا اقدامات ویژه در راستای بهبود شرایط آن انجام پذیرد. کارشناس یونسکو، پس از بازدید و بازرسی سازه‌های آبی شوشتتر، بازدیدهایی از شهر جهانی شوش و چغازنبیل و ایده و آثار تاریخی آنها خواهد داشت.